

PCOS i rizici u peri i postmenopauzi

Lana Škrgatić

Zavod za humanu reprodukciju i ginekološku endokrinologiju Klinike za ženske bolesti i porode KBC-a i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Sindrom policističnih jajnika (PCOS) najčešća je endokrinopatija žena reproduktivne dobi. Klinički i/ili biokemijski znakovi povišenih androgena, poremećaji ovulacije i policistični jajnici glavni su klinički znaci ovog sindroma. Često je praćen debljinom, inzulinskom rezistencijom, diabetesom tipa 2, dislipidemijom, hipertenzijom odnosno metaboličkim sindromom. Poremećena je vaskularna i endotelna funkcija što zajedno s prethodno navedenim čimbenicima stavlja žene s PCOS-om u povišen rizik za nastanak kardiovaskularnih bolesti.

Tijekom perimenopauze dolazi do regulacije menstruacijskog ciklusa, promjene u razini androgena te nestanka karakterističnih ultrazvučnih promjena na jajnicima što sve nameće potrebu točne definiciju PCOS fenotipa u peri i postmenopauzi. Većina je dosadašnjih retrospektivnih studija pokazala da nepovoljni hormonski i metabolički milje povezan sa PCOS –om perzistira i nakon menopauze te je povezan sa nizom kardiovaskularnih rizičnih čimbenika. Velika zamjerka retrospektivnih studija je definicija PCOS – a koja uglavnom obuhvaća retrospektivne podatke o poremećaju ciklusa ili kliničkom hiperandrogenizmu. Koliko su ove hormonske i metaboličke promjene prisutne u peri i postmenopauzi i koliki je njihov stvarni rizik za morbiditet i mortalitet od kardiovaskularnih bolesti nije sasvim istraženo jer nedostaju dugotrajne prospektivne studije sa jasno definiranim PCOS fenotipom. Unatoč tome s obzirom na prisutne rizike PCOS se danas smatra najvećim zdravstvenim rizikom žena reproduktivne dobi. Upravo zato probir procjene metaboličkih rizika danas je sastavnica smjernica za dijagnostiku i liječenje PCOS-a većine zemalja.